

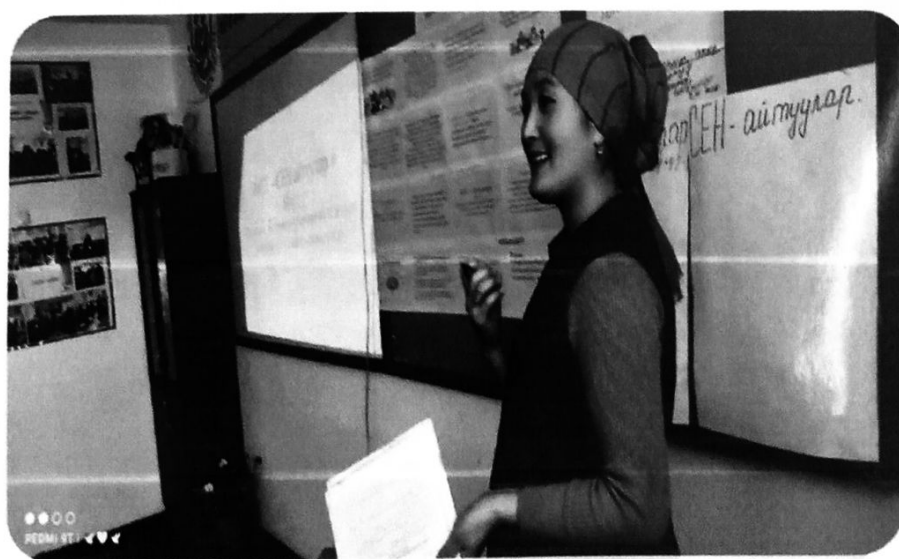
Ата – энелер мектеби



“Энелер мектеби”

боюнча координатор:

Бекболот кызы Аида





ЭНЕР МЕКТЕБИННН

ЖЫЛДЫК ИШ ПУАНЫ





«15» сентембер 2022-ж

орто мектебинин директору: Астра Исакова

БАШТАЛГЫЧ ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ

1 – 4 – КЛАССТАР

№	Сабақтың темалары	Теория	Практика	Мөөнөмү	Негизги түшүнүктөр
1	Жаш курактагы окуучунун аң-сезими жана инсандык образы.	1	1	29. 11	Жаш окуучулардын аң-сезиминин, «Мен» деген образынын түзүлүшүнүн жолдорун ата-эңелерге сунуш кылуу. Башталгыч класстын окуучуларынын эң биринчи муктаждыгы бул окуучу болуу биринчиден мугалим менен, кийин курбулары менен. Өзүн-өзү билүү, «Мен» - образы, анын дүйнөгө жана адамдарга болгон мамилеси. Адептүүлүктүн өнүгүүсү күнүмдүк тажрыйбанын жыйынтыгы. Жүрүм-турум этикасын өздөштүрүү жолдору. Баланын жоопкерчиликти уу болуу жөндөмдүүлүгү.
2	Баланын китеп окуусун уюштуруу формалары.	1	1	29. 11	Ээрчишип окуу (ата-эне окуган сүйлөмдү ээрчип окуу); Укканынын окуу (адегенде, окуяны айтып берип, анан окуу); Таржымалап окуу (окуганды таржымалап окуу); Даярданып окуу (эмне окуу керектиги тууралуу алдын ала даярданып окуу); Бөлүктөргө бөлүп окуу (китептин окуясын бөлүп-бөлүп окуу); Үзүп алып окуу (керектүү бөлүктү үзүп алып окуу); Улантып окуу (атаэненнин окуганын баала улантып окуу); «Кабарлашып» окуу (өз ара китептеги окуя тууралуу талкуулашып окуу); Кубалашып окуу (Ата-эне менен баала окуяны биринин артына бири

			кубалашып окуу); Ролдошуп окуу (образдарды ролдошуп окуу); Башкарып окуу (Ата-эне окууну башкарып жүргүзөт).
3 Балдардагы агрессивдүүлүк жана анын себептери.	1	1	Балдардын агрессивиясынын себептерин ата-энелер менен биргеликте талкуулоо, анын баланын жүрүм-турумуна таасир этүүсү, ата-энелерде балдардын агрессивиясын түшүнүүнү калыптандыруу жана аны жоюунун жолдору. Агрессия түшүнүгү жана ата мүнөздүү сапаттар. Агрессиянын түрлөрү: инструменталдык агрессия – белгилүү бир максатка жетүүнүн каражаты катарында; кастык агрессивиясы – адамга залал келтирүүнүн жолу. Агрессиянын кырдаалдык жана туруктуу формалары. Жаш балдардагы агрессивиянын себептери. Ар бир нерсенин орду жана кастык балдардагы агрессивиянын калыптануусундагы позитивдик жана негативдик фактору катарында. Ата-энелердин өзүнө жана балдарга жасаган ан-сезимдүү талабы балдардын агрессивдүү жүрүм-турумун жоюунун эң негизги шарттарынын бири. Балдар агрессивиясынын профилактикасы жана аны коррекциялоо боюнча ата-энелерге сунуштар: жомок-терапиясы, психикалык оюндар, режиссердук оюндар жана башкалар.
4 Биздин балдардын сырдуу дүйнөсү, же бала жана көчө.	1	1	Курбулардын ролун аныктоо. Башталгыч класстарда баланын инсандык өнүгүүсүндө досторунун салымы. Ата-энелерге баланын достору менен мамиле түзүүдөгү сунуштарды берүү. Башталгыч класстагы баланын жашоосунда достордун, достошуунун, мааниси. Баланын достукту кабыл алуусунун жаш өзгөчөлүктөрү. Баланын топтогу орду жана өзүн баамдоо. Жамааттагы белгилүү жана белгисиз балдар. Баланын ынгайлуулугу жана ынгайсыздыгы. Башталгыч класстагы балага канааттандырарлык жана канааттандырарлык эмес (б.а. он жана терс) таасири. Баланын жалтыздыгы. Баланын дос тандоосундагы кыйынчылыктары. Ата-эненин жүрүм-турум нарктары: адептүүлүк, чынчылдык, адеггерчилик
5 Үй-бүлөдөгү тарбиялоонун ыкмалары. Үй-бүлөдөгү жазалоо жана мактоо: жакшы жана жаман жактары.	1	1	Үй-бүлөдө баланы тарбиялоодо оптималдуу ыкмаларды тандоо. Тарбиялоо ыкмаларын классификациялоо: ынандыруу ыкмасы, жүрүмтурумдагы туруктуу ыкмасы (көнүгүү ыкмасы); инсандын сезимтал жана эрктүү болуп өзүн-өзү тарбиялоо ыкмасы (дем берүү ыкмасы). Мактоо ыкмасы. Жазалоо ыкмалары. Үй-бүлөдө тарбиялоодо оптималдуу ыкманы кантип тандоо керек. Ата-энелердин үй-бүлөдөгү тарбиялоо ыкмаларын биргеликте тандоосу. Ата-энелердин үй-бүлөдөгү тарбиялоо ыкмаларын тандоодогу макулдугу. Балага нарктуу адамдарды үлгү көрсөтүү ыкмасы.
Баланы жазасыз тарбияла.	1	1	Жазаланган балдарда кезгеше турган кемчиликтердин себептери. Баланы жазалоочу ата-энелердин актанууларына талдоо жасоо аркылуу аларды кыйнаган суроолорго жооп.
Баланды тарбиялаба, өзүңдү тарбияла.	1	1	Бала тарбиясы түшүнүгүн туура калыптандыруу. Бала тарбиясындагы ата-эненин, чон ата-чон эненин ролу. Бала тарбиясындагы тарбиячынын, мугалимдин ролу. Бала көргөнүн жасайт. Ата-эненин түрлөрү: күчтүү ата-эне, өзүмчүл ата-эне, мактанчаак ата-эне, убайымчыл ата-эне, тергөөчү ата-эне.

8	Сыналгы жардамчыбы душманбы?	же	1	1	Өспүрүм балдарга сыналгынын позитивдүү жана негативдүү таасир берүүсү. Башталгыч класста окуган окуучулардын тарбиясына сыналгынын таасири. Балдарга сыналгыдан берилген телекөрсөтүүлөрдү көрүүгө туура тандоого багыт берүү. Балдар менен чогуу сыналгы көрүү жана аны талкуулоо, балдарды жакшы тарбиялаганга жана аны менен тыгыз байланышта болууга көмөк берет.
9	Бала менен ортосундагы алтын көпүрө.	ата-эненин	1	1	Эмне үчүн кээ бир ата-энелер багасына өз сүйүүсүн көрсөтө албайт? Баланы чын дилден жакшы көрүү. Балга сүйүүнү сездириүүнүн жолдору. Бала менен пайдалуу убакыт өткөрүү. Ата-эненин балга мурасы. Бала тарбиясындагы эң кымбат бир мүнөт. Баланы угуу. Бала өрнөк туткан нарктуу инсандар.
10	Бала тарбиялоодогу түшүнүгүнө ата-энелердин караштары.	жазалдоо көз	1	1	Жазаланган балдарда кездеше турган кемчиликтердин себептери. Баланы жазалоочу ата-энелердин актанууларына талдоо жасоо аркылуу аларды кыйнаган суроолорго жооп. Кыргыз эл педагогикасында эркек балдарды тарбиялоо өзгөчөлүктөрү. Кыргыз эл педагогикасында кыз балдарды тарбиялоо өзгөчөлүктөрү.

НЕГИЗГИ ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ

5 – 8 – КЛАССТАР

№	Сабактын темалары	Теория	Практика	Мөөнөтү	Негизги түшүнүктөр
1	Бала тарбиялоодо ата-энелердин өрнөк болушу.	1	1	15.11.2022	Бала тарбиясы түшүнүгүн туура калыптандыруу. Бала тарбиясындагы ата-эненин, чон ата-чон эненин ролу. Бала тарбиясындагы тарбиячынын, мугалимдин ролу. Бала көргөнүн жасайт. Ата-эненин түрлөрү: күчтүү ата-эне, өзүмчүл ата-эне, мактанчаак ата-эне, убайымчыл ата-эне, тергөөчү ата-эне. Элдик тарбиялык нактар. Бала тарбиялоодогу кыргыздык өзгөчөлүктөр жана аларды азыркы учурда пайдалануунун мүмкүнчүлүктөрү.
2	Балдардын өзгөчөлүктөрү.	курактык	1	1	20.11.2022 Ата-энелерди 11-12-жаштагы балдардын психологиялык өзгөчөлүктөрү менен тааныштыруу. Ата-энелердин балдардын өзүн-өзү таанууда «Мен» образынын калыптануусуна тийгизген таасири. 11-15 жаштагы балдардын психологиялык-физиологиялык өзгөчөлүктөрү. 11-15 жашта баалуулуктарды баалоону калыптандыруу. Өспүрүмдөрдүн өз ара баарлашуу өзгөчөлүктөрү. Коомдук иштерге катышуу. Өспүрүмдөрдүн «Мен» образынын калыптанышы. Кыргыз элдик психологиясындагы «Мен» жана «Биз» түшүнүгү.

3	Баланын темпераментинин өзгөчөлүктөрү.	1	1	<p>Ата-энегер менен баланын темпераментинин өзгөчөлүктөрүн талкуулоо. Класстагы окуучулардын темпераментин карап чыгуу. Темперамент адам баласынын табигый өзгөчөлүктөрүн катары. Темпераменттин түрлөрү: холерик, сангвиник, флегматик, меланхолик. Темпераменттин окууда жана эмгектеги ролу. Темпераменттин жумуштун талаптарына ылайыкташуу</p>
4	Азыркы өспүрүмдөрдүн баалуулуктары.	1	1	<p>Үй-бүлөнүн баалуулуктары жөнүндөгү көйөйдү талкуулоо. Баалуулуктарды калыптандырууда үй-бүлөнүн ролу. «Үй-бүлө», «баалуулуктар», «үй-бүлөнүн баалуулуктары» деген түшүнүктөрдүн мааниси. Үй-бүлөнүн экономикалык жана сезимталдык милдети. Үй-бүлөлүк ролдорду жекелештирүү. Так жана күчтүү салттарга карай системаны өзгөртүү. Адеп-ахлактык баарлашууда атанын аброю. Ата-эне менен балдардын ортосундагы бири-бирин түшүнүү баалуулуктары. Үй-бүлөдөгү патриархалдык жана либералдык баалуулуктар. Үй-бүлөлүн руханий жана адеп-ахлактык баалуулуктары жана анын баланын өнүгүүсүнө тийгизген таасири. «Көчө тарбиясы» анын он жана терс жактары.</p>
5	Окуучунун мүнөзүн тарбиялоо.	1	1	<p>Ата-энегерди өспүрүм-окуучунун мүнөзүн тарбиялоодогу көйгөй менен тааныштыруу. Инсанга тиешелүү бири-бири менен байланышкан салттарды, адамдын жүрүм-турумун камтыган мүнөз адамдын каркасы катары.</p> <p>Өспүрүмдүн мүнөзү менен сапаттын өз ара мамилелери. Темперамент менен мүнөздүн байланышы. Адеп-ахлактын өзгөчөлүктөрү. Мүнөзгө басым жасоо.</p>
6	Үй-бүлөлүк баалуулуктар боюнча окуучуга багыт берүү.	1	1	<p>Окуучуда баалуулук багыттарын калыптандырууда үй-бүлөнүн ролу. Үй-бүлө чакан коомдук топ катары. Үй-бүлөдөгү карым-катнаш жана анын балага тийгизген таасири. Бала менен тыгыз байланышта болуу – үй-бүлөнүн тарбия берүүдөгү зарыл шарты катары. Ата-энегердин балага болгон мамилеси. Үй-бүлөдөгү адеп-ахлактык негиздер. Бала – үй-бүлөдөгү негизги баалуулук. Үй-бүлөдөгү сылык мамиле. Үй-бүлөдөгү психологиялык абалы жана анын калыптандыруу жолу. Үй-бүлөдөгү эмгек тажрыйбалары. Маданияттын үй-бүлөдөгү орду. Үй-бүлөдөгү идеялогиялык баалуулуктар. Салттуу кыргыз үй-бөлөсүндөгү тарбиялык нарктарды пайдалануу: улчулардын кичүүлөргө жардамдашуулары; ашарлашуу менен жумуш бүтүрүү; аттан алуу; колго суу куюу; бата алуу ж. б.</p>
7	Балдардын үй-бүлөдөгү тарбиясы.	1	1	<p>Өспүрүмдү үй-бүлөдө тарбиялоонун өзгөчөлүктөрү жөнүндө талкуулоо. Үй-бүлө коомдук институт катары. Өспүрүмдү тарбиялоодо үйбүлөнүн коомдук ролу. Үй-бүлөнүн негизги милдеттери: тукум улоо, тарбиялоо, калыбына келтирүү. Үй-бүлөнүн тарбия берүү мүмкүнчүлүктөрү жана үй-бүлөдө натыйжалуу тарбия берүү себептери. Үй-бүлөдө бири-бирине урматтоо жана аярлуу мамиле жасоонун мүнөздөмөсү. Энедин, атанын жана башка үй-бүлө мүчөлөрүнүн тарбия берүүдөгү таасири. Өспүрүмдөрдү үйбүлөдөгү эмгек, каржы, тарбия маселелерине кошуу. Үй-бүлөнүн тарбия берүү мүмкүнчүлүгү. Өспүрүмдү аз камсыз болгон үй-бүлөдө тарбиялоо. Орто камсыз болгон үй-бүлөдө тарбия берүү. Толук камсыз болгон үй-бүлөдө тарбия берүү. Үй-бүлөдө тарбия берүүнүн түрлөрү: демократиялык, авторитардык, либералдык. Мингранттардын (ички жана сырткы) балдарын тарбиялоо өзгөчөлүктөрү. Элдик педагогикадагы чон ата (тагта) жана чон эне (таэне) институттары</p>

8	Өспүрүмдөрдүн арасындагы байланыш.	1	1	Өспүрүмдөрдүн арасындагы психологиялык-педагогикалык байланыштын өзгөчөлүктөрүн изилдөө. Белгилүү бир коомдогу баарлашуу коомдук прогресс катары. Коомдук баарлашуу. Баарлашуунун кыйынчылыктары. Өспүрүмдөр ортосундагы чыр-чатак, анын келип чыгыш себептери. Чыр-чатакты алдын алуу жана аны жоюу. Өспүрүмдөр ортосундагы байланыш кызыкчылыктардын актуалдаштыруу. Жолдоштук жана достук мамилелер. Өспүрүмдөр арасындагы башкаруу. Романтикалык карым-катнаш.
9	Чыр-чатактар жана аларды чечүү жолдору.	1	1	Ата-энелерди чыр-чатактын келип чыгыш көйгөйлөрү менен тааныштыруу жана чыр-чатактарды чечүү жолдорун аныктоо. Чыр-чатак калышуу, талаш-тартыш катары. Чыр-чатактын типологиясы: таанып билүү (күрөш көз карашы), жеке адамдын жана топтун, аралык жана коомдук ортосундагы өз ара чыр-чатак. Ички чыр-чатак. Чыр-чатак учурунда стратегия: туруктуулук, чыр-чатактан качуу, ылайыкташтыруу же ийкемдүүлүк, кызматташтык. Чыр-чатакты чечүүдө ата-эненин абаалы.
10	Ата-эне менен баланын мамилеси.	1	1	Ата-энелер менен балдардын ортосундагы мамилелердин түрлөрүн талкуулоо. Баланын адеп-ахлактык сапаттарын өнүктүрүүдө эненин ролу. Тартиптүү жана өз алдынча болууга дос катары тарбиялоодо атанын ролу. Ата-эненин мээримин. Ата-эненин бири бирине болгон мамилеси жана ал мамиленин баланы тарбиялоодо тийгизген таасири. Туруктуу үй-бүлөлүк мамиледе тарбия берүү. Балдардын арасындагы атандаштык, анын келип чыгыш себептери. Ата-эне менен баланын ортосундагы негизги карымкатнаш: «оптималдуу аралык» (сыйлоо), «кыскартылган аралык» (кошулуу), «узарттылган аралык» (алыстоо). Байланыш стилдери: авторитардык, демократиялык, либералдык

ОРТО ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ

9 – 11 – КЛАССТАР

№	Сабактын темалары	Тео	Прак	Мөөнөтү	Негизги түшүнүктөр
1	Өспүрүмдүн маданияты. баарлашуу маданияты.	1	1	23.11.2022.	Өспүрүмдү баарлашуу маданиятына тарбиялоо көйгөйүн талкуулоо. Баарлашуу маданиятына тарбиялоодо үй-бүлөнүн ролун аныктоо. Достор, жакын адамдар, ата-энелер менен өз ара аракеттенүү аркылуу өз ара баарлашуу. Өз ара баарлашуунун максаты – жакшы мамиле түзүү жана сезимдерди сактоо. Таанышуу, достошуу, жакшы мамиледе болуу. Коомдук чөйрө. Баарлашуу чөйрөсү: өзү менен тен курбулардын, курбу кыздар, жакшы кичине жана жашы улуу адамдар. Курбудук баарлашуу. Өспүрүмдүн баарлашуусунун мазмуну. Ички жана сырткы каржакаты катары. Сүйлөөнүн сапаты. Жаргондук сөздөр. Байланыштын негизи каржакаты катары. Сүйлөөнүн сапаты. Жаргондук сөздөр. Баарлашуунун тармагындагы кризис. Курдаштары менен баарлашуунун жолдорун издөө. Чондор менен болгон ишеним байланыш. Элдик педагогикадагы эне менен кыздын, жеңе

				менен кыздын сыр чечилип сүйлөшүү нарктарды. Жигиттерди байкелеринин тарбиялоо усулдары жана каражаттары.
2	Келишим жолу, же кантип чыр-чатакты чечүү мүмкүн.	1	1	29.11.2022 Чыр-чатактын келип чыгыш көйгөйү менен ата-энегерди тааныштыруу. Бала менен болгон чыр-чатакты чечүү боюнча кеңештер. Чыр-чатак – бирибирине дал келбеген айымдардын калгылышуусу, инсандардын карама-каршы багытталган мамилелери. Чыр-чатактуу абал. Негативдик жана позитивдик чыр-чатак. Өспүрүмдөрдүн ортосундагы, мугалим менен окуучунун ортосундагы, ата-энелер менен балдарынын ортосундагы чыр-чатактардын негизги себептери. Ата-энелер менен балдарынын ортосундагы чыр-чатактардын негизги эрежелер.
3	Үй-бүлөлүк уюштуруу.	1	1	Үй-бүлөлүк окууну уюштуруу боюнча ата-энегерге практикалык сунуштарды сунуштоо, кенже мектеп окуучусун тарбиялоодо үй-бүлөлүк окуунун ролун аныктоо. Китепкей үй-бүлөдөгү баланын руханий өнүгүүсү. Үй-бүлөлүк китепкана. Баланы китеп окутууга үйрөтүүдө ыкмаларды жана методдорду аныктоо. Окуунун жүрүшүндө балдардын окугандарын талкуулоо, элестетүүсүн жана чыгармачылык ойлоосун өнүктүрүү. Баланын сабаттуулугун өнүктүрүү, окууга, китепке болгон сүйүүнү жөнгө салуу, тарбиялоо, үйдө байланышкан чөйрөнү түзүү керек. Жазуу сабаттуулугу, чондордун гезит окуусу, өзүнүн өзгөчө максаты үчүн китеп окуу, үй-бүлөлүк үн чыгарып окуу, ар кандай сөздөрдүн мааниси жана жазылышы, балдар оюндарынын ар кандай усулдары, эрежелери, конструкторлор ж.б. мүмкүнчүлүктөрү менен таанышат. Ата-энегерге үй-бүлөлүк окууну уюштурууда кеңештер жана сунуштар.
4	Жогорку окуучуларыннын баалуулук багыттары.	1	1	Жогорку класстын окуучуларынын баалуулук багыттары менен ата-энегерди тааныштыруу жана аларды өнүктүрүүнүн жолдору. Бүгүнкү күндө жогорку класстын окуучуларынын коомдук-маданий баалуулук багыттары. Болжолдоо, тандоо эркиндиги, өз алдынча аныктоо, чыгармачылык, эвристика азыркы учурдагы жогорку класстагы окуган окуучулардын мамилесин өзгөртүү. Философияда жана педагогикада "баалуулук" деген түшүнүктүн аныктамасы жана мазмуну. Азыркы коомдо адамзаттык баалуулуктарга: тендик, эркиндик, демократия, типлектештик, маданий көп түрдүүлүк, экология – азыркы мектеп окуучуларынын берген баасы. Азыркы учурдагы жогорку класстын окуучусу баалуулуктарды өнүктүрүү субъекти катары. Бойго жеткен балдардын турмушта ордун таап кетүүсүнө, баалуулуктарды аныктоодо ата-энеинин колдоосу.
5	Балдардын жашоо жагдайлары. Окуучулардын арасындагы кесиптик багыт.	1	1	Ата-энесинин колдоосу менен жашоосун жана жогорку класстын окуучусунун кесиптик тандоосун камсыздоо. Үй-бүлөдө эмгекке үйрөтүү – болочок кесиптик ийгилигинин негизи. Көйгөйдүн практикалык мааниси. Баланын кесип тандоосуна ата-энеинин стимул жаратуусу. Кыргыз элиндеги «ата кесибин» түшүнүгү. Кыргыз элиндеги «мен жетпегенге балам жетсин» түшүнүгү. Заманбап кесиптер тууралуу кеңири маалымат берүүдө ата-энеинин ролу. Үй-бүлөдө эмгек мигранттын гана даярдоо керекпи?
6	Бала менен ата-энеинин ортосундагы сүйүү.	1	1	Эмне үчүн кээ бир ата-энелер баласына өз сүйүүсүн көрсөтө албайт? Баланы чын дилден жакшы көрүү. Балата сүйүүнү сездирүүнүн жолдору. Бала менен пайдалуу убакыт